

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВА СПОРТ
ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН МАТБУОТ ВА АХБОРОТ АГЕНТЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ

13 Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2010 йил
14 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2064*

(2010 йил 24 январдан кучга киради)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 31 майдаги ПҚ–362-сонли «Умумтаълим мактабларини дарсликлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштиришнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори 7-бандининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 йил, 22-сон, 190-модда) ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳамда Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги **қарор қилдилар:**

1. Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ва Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг 2006 йил 30 июндаги 17, 63, 2 ва 1-сон «Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 1603, 2006 йил 24 июль) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 йил, 30-сон, 301-модда) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Халқ таълими вазири

Ғ. ШОУМАРОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 16 декабрь,
53-сон

Молия вазири**Р. АЗИМОВ**

Тошкент ш.,
2009 йил 16 декабрь,
115-сон

**Маданият ва спорт
ишлари вазири****А. ЖАББОРОВ**

Тошкент ш.,
2009 йил 16 декабрь,
ҚҚ-19-сон

**Ўзбекистон матбуот ва ахборот
агентлигининг бош директори****Б. АЛИМОВ**

Тошкент ш.,
2009 йил 16 декабрь,
05-04-02-сон

Ўзбекистон Республикаси
Халқ таълими вазирилик, Молия вазирилик,
Маданият ва спорт ишлари вазирилик ҳамда
Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги-
нинг 2009 йил 16 декабрдаги 53, 115,
ҚҚ-19 ва 05-04-02-сон қарорига
ИЛОВА

**Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик
қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 31 майдаги ПҚ-362-сон «Умумтаълим мактабларини дарсликлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 йил, 22-сон, 190-модда) 7-бандига мувофиқ умумтаълим мактаблари ва бошқа умумтаълим муассасаларини (кейинги ўринларда умумтаълим мактаблари деб юритилади) дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартибини белгилайди.

І. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом бюджет ва ҳомийлик маблағлари, халқаро молия институтлари кредитлари ва грантлари, дарсликлар учун белгиланган ижара тўловлари ҳисобидан дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни харид

қилиш ҳамда умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш мақсадида қўлланилади.

2. Ушбу Низомнинг мақсади учун қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

умумтаълим мактаблари — Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги (кейинги ўринларда Халқ таълими вазирлиги деб юритилади) ҳамда бошқа вазирликлар ва идораларнинг таркибига кирадиган давлат умумий ўрта таълим мактаблари, мактаб-интернатлар ва ихтисослаштирилган мактаблар;

дарсликлар — умумтаълим мактаблари ўқувчилари томонидан ишла-тиш учун мўлжалланган ва Халқ таълими вазирлиги томонидан ўқув жараёнида фойдаланишга тавсия этилган китоблар;

ўқув-методик қўлланмалар (кейинги ўринларда ЎМҚлар деб юри-тилади) — Халқ таълими вазирлиги томонидан ўқув жараёнида фойдала-нишга тавсия этилган умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун ўқув қўллан-малари ва иш дафтарлари, ўқитувчилар учун методик қўлланмалар;

дарсликлар тўплами — ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Республика мақсадли китоб жам-ғармаси Васийлик кенгаши томонидан тегишли синф ва таълим тили бўйи-ча тасдиқланадиган ижара тизимига кирадиган дарсликлар рўйхати;

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджет-дан ташқари Республика мақсадли китоб жамғармаси (кейинги ўрин-ларда Жамғарма деб юритилади) — бюджет ва бюджетдан ташқари манба-лар ҳисобидан молиявий маблағларни бирлаштириш йўли билан умумтаъ-лим мактаблари учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид этиш ва етказиб бе-риш харажатларини барқарор ҳамда узлуксиз маблағ билан таъминлашни амалга оширадиган мақсадли жамғарма;

Жамғарма Васийлик кенгаши — Жамғарманинг раҳбарлик органи бўлиб, дарсликларни харид этиш учун квоталарни, Жамғарманинг даромад-лари ва харажатлари параметрларини тасдиқлаш, дарсликлар учун ижара тўловларини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини, дарсликлар учун йиллик ижара тўлови ҳажмини белгилаш, Жамғарма ижрочи дирекцияси фаолиятини на-зорат қилиш ва қонунчилик билан белгиланган бошқа вазифаларни амалга оширади;

дарсликлар билан таъминлаш — дарсликлар ва ЎМҚларга бўлган эҳтиёжни ўрганиш, дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилиш, етказиб бериш ва утилизация қилишни, шунингдек дарсликлар ва ЎМҚлар бўйича молия-вий ва бошқа ҳисоботларни ташкиллаштириш бўйича чора-тадбирлар;

дарсликлар ижараси — умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун бир ўқув йилига бўлган муддатда мактаб кутубхона жамғармасидан зарур дарс-ликлар тўплами билан вақтинчалик пуллик фойдаланишни ташкиллаштириш;

ижара тўлови — Жамғарма Васийлик кенгаши томонидан ҳар йили белгиланадиган ва тегишли дарсликлар тўпламларини келгусида янгилаш учун истиқбол харажатларни ҳисобга олган ҳолда ҳисоб-китоб қилиш йўли би-

лан аниқланадиган тегишли ўқув йилида тегишли синф ва таълим тили бўйича дарсликлар тўпламларининг ижараси учун тўлов.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 31 майдаги ПҚ–362-сон «Умумтаълим мактабларини дарсликлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги қарорига мувофиқ умумтаълим мактаблари биринчи синфларининг ўқувчилари учун дарсликлар ҳар йили, 2 — 4-синфлар учун — икки йилда бир марта ва 5 — 9-синфлар учун — тўрт йилда бир марта янгиланади.

Бунда, дарсликлар ва ЎМҚлар мазмуни камида ҳар тўрт йилдан кейин янгиланади.

II. Умумтаълим мактабларининг кутубхона жамғармалари ҳамда ярмарка савдоси ва чакана савдо тармоғи орқали эркин сотиш учун дарсликлар ва ЎМҚларни нашр этишга буюртмани шакллантириш ва бажариш

4. Халқ таълими вазирлиги ҳар йили 1 июнга қадар Жамғарма ижрочи дирекциясига келгуси календарь йилига дарсликлар ва ЎМҚларга бўлган истиқбол эҳтиёжни мактаб кутубхона жамғармаларидан бепул ва ижара асосида дарсликлар билан таъминлаш кесимида тақдим этади.

Якуний эҳтиёж Халқ таълими вазирлиги томонидан ҳар йили 1 декабр-гача аниқланади ва Жамғарма ижрочи дирекциясига истиқбол квоталар шакллантирилгандан сўнг тақдим этилади.

5. Истиқбол квоталарни шакллантириш учун Халқ таълими вазирлиги ҳар йили 1 августга қадар келгуси ўқув йилида фойдаланишга тавсия этилган дарсликлар ва ЎМҚлар рўйхатини мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ тасдиқлайди ва ҳар бир умумтаълим мактабига еткази, шунингдек мазкур рўйхатни оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

6. Келгуси ўқув йилида фойдаланишга тавсия этилган дарсликлар ва ЎМҚлар рўйхати ҳамда Жамғарма Васийлик кенгаши томонидан тасдиқланадиган ижара тизимига қирадиган дарсликлар рўйхати мактаб кутубхона жамғармалари учун бюджет маблағлари ҳисобидан дарсликлар ва ЎМҚларни харид этишга ҳар йилги буюртмаларни шакллантиришга ҳамда ижара тўловлари ҳисобидан дарсликлар ва ЎМҚлар билан таъминлашнинг истиқбол кўрсаткичларни аниқлашга асос бўлади.

7. Халқ таълими вазирлиги дарсликларни харид қилишга буюртмаларни шакллантириш учун талабнома шаклини ишлаб чиқади ва тасдиқлайди ҳамда уни ҳар бир умумтаълим мактабига еткази.

8. Умумтаълим мактаблари, келгуси ўқув йилида фойдаланишга тавсия этилган дарсликлар ва ЎМҚлар рўйхати ҳамда ижара тизимига қирадиган дарсликлар рўйхати асосида ҳар йили 15 сентябрдан кечиктирмасдан келгуси ўқув йилида ўқувчиларни дарсликлар билан таъминлаш усулини танлаш тўғрисида ота-оналар ёки уларни ўрнини босувчи шахслар орасида сўровлар ўткази.

9. Дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишга буюртмаларни шакллантирилиши:

биринчи синф ўқувчиларини қабул қилишнинг истиқбол кўрсаткичлари;

мактаб кутубхона жамғармасининг хатлов натижалари;

ўқувчиларни дарсликлар ва ЎМҚлар билан таъминлаш усулини танлаш тўғрисида ота-оналар ёки уларни ўрнини босувчи шахслар орасида ўтказилган сўровлар (мазкур Низомнинг 2-илоvasи) натижалари таҳлиллари асосида амалга оширилади.

Ўқувчиларни дарсликлар ва ЎМҚлар билан таъминлаш усулини танлаш тўғрисида ота-оналар ёки уларни ўрнини босувчи шахслар орасидаги сўров, умумтаълим мактаби томонидан ота-оналар қўмитаси билан биргаликда ўтказилади.

Бунда, мазкур сўров мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар тўплами билан бепул равишда таъминланадиган ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар орасида ўтказилмайди.

10. Умумтаълим мактаби биринчи синф ўқувчиларини қабул қилишнинг истиқбол кўрсаткичларини аниқлашда, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан мазкур умумтаълим мактабига бириктирилган микроучасткада ҳар йили ўтказиладиган кузатувлар натижаларига амал қилади.

11. Ижтимоий ёрдамга муҳтож бўлган оилалардаги ўқувчиларни таъминлаш учун мактаб кутубхона жамғармасидаги дарсликлар ва ЎМҚларга буюртманинг бир қисми ўзини ўзи бошқариш органларининг илтимосномасига ва тақдим этилган ота-оналар қўмитасининг ҳулосасига асосан шакллантирилади.

12. Мактаб кутубхона жамғармаси учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилиш учун буюртма лойиҳаси, келгусида фойдаланишга яроқли бўлган ва Халқ таълими вазирлиги томонидан фойдаланишга тавсия этилган дарсликлар рўйхатига мувофиқ бўлган, мактаб кутубхона жамғармасини хатловдан ўтказиш натижасида аниқланган дарсликлар ва ЎМҚлар сонига камайтирилади.

Бунда, дарсликлар ва ЎМҚларнинг келгусида фойдаланишга яроқлилигини баҳолаш мезонлари Халқ таълими вазирлиги томонидан белгиланади.

13. Мактаб кутубхона жамғармаси учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишга буюртма лойиҳаси ҳамда дарсликлар ва ЎМҚларни эркин сотишга истиқбол кўрсаткичлар умумтаълим мактабининг педагогик кенгаши томонидан муҳокама қилинади ва тегишли баённома билан расмийлаштирилади.

14. Умумтаълим мактаби бўйича дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг истиқбол квотаси 1 октябрдан кечиктирмасдан қоғозда (имзоланган ва тасдиқланган ҳолда) ҳамда электрон шаклда туман (шаҳар) халқ таълими бўлимига тақдим этилади.

15. Туман (шаҳар) халқ таълими бўлими келгуси ўқув йили учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг истиқбол квоталарини фанлар, таълим тиллари, дарсликлар номлари ва синфлар кесимида ҳар бир умумтаъ-

лим мактаби бўйича экспертизадан ўтказди, уларни умумлаштиради ва ҳар йилнинг 10 октябрига қадар туман (шаҳар) бўйича дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг истиқбол квоталарини Қорақалпоғистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, вилоятлар халқ таълими бошқармалари ва Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармасига (кейинги ўринларда ҳудудий халқ таълими органлари деб юритилади) тақдим этади.

16. Умумтаълим мактаблари (туман (шаҳар) халқ таълими бўлимлари) томонидан тақдим этилган дарсликлар ва ЎМҚларнинг эркин сотишга истиқбол кўрсаткичлари нашриётлар ва китоб савдо ташкилотларнинг имкониятларини аниқлаштириш ва кўриб чиқиш учун Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги, «Ўзкитобсавдо таъминоти» МЧЖ, «Шарқ зиёкори» ОАЖ, Халқ таълими вазирлиги томонидан «Ўзкитобсавдо» ДАК, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда ҳар йили (октябрь-ноябрь ойларида) барча вилоятлар марказларида ҳамда Нукус ва Тошкент шаҳарларида ташкил этиладиган дарсликлар ва ЎМҚларнинг ихтисослаштирилган кўргазма-ярмаркаларига ҳудудий халқ таълими органлари томонидан олиб чиқарилади.

17. Ҳудудий халқ таълими органлари ҳар бир туман (шаҳар) халқ таълими бўлими бўйича дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг истиқбол квоталарини таҳлил қилади ва экспертизадан ўтказди, Жамғарма ижрочи дирекциясининг ҳудудий вакиллари билан биргаликда дарсликлар ва ЎМҚларнинг ихтисослаштирилган кўргазма-ярмаркаларида олинган натижаларини инобатга олган ҳолда ўз ҳудудлари бўйича умумлаштиради, 20 ноябрдан кечиктирмасдан келгуси ўқув йили учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг истиқбол квоталарини фанлар, таълим тиллари, дарсликлар номлари ва синфлар кесимида тасдиқлайди ва Халқ таълими вазирлигига тақдим этади.

18. Ҳудудий халқ таълими органлари томонидан тақдим этилган маълумотлар асосида Халқ таълими вазирлиги келгуси ўқув йили учун фанлар, таълим тиллари, дарсликлар номлари ва синфлар кесимида, республика бўйича умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилинишининг истиқбол квоталарини мазкур Низомнинг 3-иловасига мувофиқ ва Халқ таълими вазирлиги томонидан ишлаб чиқиладиган шакллар асосида шакллантиради ҳамда 1 декабрдан кечиктирмаган ҳолда Жамғарма Васийлик кенгашига тасдиқлаш учун тақдим этади.

Республика бўйича дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишнинг ҳар йилги истиқбол квоталарини шакллантиришда, умумтаълим мактаблари учун тегишли ҳудудлар, синфлар ва таълим тиллари бўйича буюртманинг умумий ҳажмидан 10% гача мактаб кутубхона жамғармасининг захираси бўлиши мумкин.

Мактаб кутубхона жамғармасининг захираси буюртма шакллантириладиган дарсликларни ишлатилишининг ўрнатилган бутун даврида синфлар ва таълим тиллари кесимида ўқувчилар контингентининг ўзгариши бўйича ўтказиладиган таҳлил асосида Халқ таълими вазирлиги томонидан белгиланади.

19. Жамғарма Васийлик кенгаши қарори билан истиқбол квоталар тасдиқлангандан сўнг Халқ таълими вазирлиги:

30 кун ичида кўзда тутилаётган захирани ҳисобга олган ҳолда тасдиқланган истиқбол квоталарни ҳар бир умумтаълим мактабига етказилишини ташкил этади;

Жамғарма Васийлик кенгашининг қарори билан республика бўйича дарсликлар ва ўМҚларни харид қилиш учун истиқбол квоталар тасдиқлангандан сўнг 120 кун мобайнида, бироқ 1 мартдан кечиктирмаган ҳолда, қонунчилик талаблари асосида умумтаълим мактабларининг кутубхона жамғармалари учун дарсликлар ва ўМҚларни харид қилиш ва етказиб бериш бўйича тендер ва (ёки) танлов савдоларининг ўтказилишини ташкил этади.

Дарсликлар ва ўМҚларни харид қилиш учун тасдиқланган истиқбол квоталарга фанлар, дарсликлар номлари, таълим тиллари ва синфлар кесимида қўшимчалар ва ўзгартиришлар Жамғарма Васийлик кенгашининг қарорларига асосан киритилади.

20. Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги ярмаркаларда тузилган шартномалар бўйича дарсликларни чакана савдо тармоғи орқали эркин сотишни ҳисобга олган ҳолда, Халқ таълими вазирлиги томонидан ҳар йили шакллантириладиган истиқбол квоталари асосида, ҳар йили 1 июлга қадар зарур ҳажмлар ва номлардаги дарсликлар ҳамда ўМҚлар чиқарилишини ташкил этишни таъминлайди.

21. Халқ таълими вазирлиги кўзда тутиладиган захирани ҳисобга олган ҳолда мазкур Низомнинг 4-иловасига мувофиқ ҳар бир ҳудудий халқ таълими органи бўйича дарсликлар ва ўМҚларнинг тақсимотини тузади ва ҳар йили 1 августгача харид этилган дарсликлар ва ўМҚларни ҳар бир умумтаълим мактабига етказилишини таъминлайди.

22. Халқ таълими вазирлигининг тақсимоти асосида ҳудудий халқ таълими органлари туман (шаҳар)лар халқ таълими бўлимлари бўйича, туман (шаҳар)лар халқ таълими бўлимлари эса тегишли равишда ҳар бир умумтаълим мактаби бўйича тақсимотни тузади.

23. Дарсликлар ва ўМҚларни эркин сотишнинг истиқбол кўрсаткичларидан келиб чиққан ҳолда Халқ таълими вазирлиги нашриётлар, босмахоналар ва китоб-савдо ташкилотларининг талабномасига асосан чакана савдо тармоғи орқали сотиладиган дарсликларни ишлаб чиқариш учун квоталар ҳажмининг тақсимотини амалга оширади, ҳамда Жамғарма Васийлик кенгаши томонидан истиқбол квоталари тасдиқлангандан сўнг 15 кун ичида чакана савдо тармоғи орқали сотиладиган дарсликларни ишлаб чиқариш учун тақсимланган квоталар ҳажмлари тўғрисидаги маълумотларни ҳудудлар ва умумтаълим мактаблари кесимида тегишли нашриётлар, босмахоналар ва китоб-савдо ташкилотларига етказилади.

24. Дарсликлар ва ўМҚларни эркин сотишнинг тасдиқланган истиқбол кўрсаткичлари асосида нашриётлар, босмахоналар ва китоб-савдо ташкилотлари мустақил равишда чакана савдо тармоғи орқали сотиладиган дарсликлар ва ўМҚларнинг нашр этилишини, қоидага кўра, ўз маблағлари ҳисобидан ташкил этади.

25. Чакана савдо тармоғи орқали сотиш учун нашр этилган дарсликлар ва ЎМҚлар «Ўзкитобсавдо» ДАК ва унинг худудий бўлинмалари, «Ўзкитобсавдотаъминоти» МЧЖ, «Шарқ зиёкори» ОАЖ, шунингдек бошқа китоб-савдо ташкилотлари томонидан шаҳарларда, туман марказларида ва узоқ жойлашган аҳоли пунктларида аҳолига дарсликлар ва ЎМҚларни сотиш учун махсуслаштирилган савдо тармоқларида, шу жумладан мактаб бозорлари ва ярмаркаларини ташкил этиш йўли билан сотилади.

26. Дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилиш ва етказиб бериш харажатлари, шунингдек қонунчиликда белгиланган Жамғарманинг бошқа харажатлари тўловлари белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг Ғазначилиги томонидан Жамғарма маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

III. Умумтаълим мактабларининг алоҳида тоифадаги ўқувчиларини давлат бюджети маблағлари ҳисобидан дарсликлар ва ЎМҚлар билан аниқ манзилли таъминлаш

27. Дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилиш ва етказиб бериш харажатларини қоплаш учун давлат бюджетининг маблағлари қуйидаги йўналишлар бўйича ажратилади:

давлат ва нодавлат умумтаълим мактабларининг биринчи синф ўқувчилари учун;

«Меҳрибонлик» уйлари, ихтисослаштирилган мактаблар ва мактаб-интернатларининг тарбияланувчилари бўлган ўқувчилар учун;

ижтимоий ёрдамга муҳтож бўлган оилалардаги умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун;

ижара тизимини дарсликлар ва ЎМҚлар билан бирламчи таъминлаш учун.

28. Мазкур Низомнинг 27-бандида кўрсатиб ўтилган ўқувчиларни давлат бюджети маблағлари ҳисобидан аниқ манзилли таъминлаш учун мўлжалланган ва умумтаълим мактаби томонидан унинг буюртмаси асосида қабул қилинган барча дарсликлар ва ЎМҚлар, ўрнатилган тартибда мактаб кутубхона жамғармасига кирим қилиниши лозим.

29. Биринчи синф ўқувчилари бепул фойдаланиш учун мактаб кутубхона жамғармаси ҳисобидан дарсликлар ва ЎМҚларнинг тўлиқ тўплами билан таъминланади.

Олинган дарсликлар ва ЎМҚлар, ўқув йили якунида, кейинчалик ҳисобдан чиқариш ва утилизация қилиш учун тўлиқ ҳажмда (иш дафтарлари бундан мустасно) кутубхонага қайтарилади.

30. «Меҳрибонлик» уйлари, ихтисослаштирилган мактаблар ва мактаб-интернатларининг тарбияланувчилари бўлган ўқувчилар мактаб кутубхона жамғармасидан тегишли синф ва таълим тили бўйича дарсликларнинг тўлиқ тўплами билан бепул таъминланади.

31. Умумтаълим мактабларининг жисмоний ва (ёки) руҳий ривожланиш

нуқсонлари мавжуд бўлган ўқувчиларини дарсликлар ва ЎМҚлар билан таъминланиши, кейинчалик фойдаланишга яроқли бўлган мавжуд дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобга олган ҳолда, мактаб кутубхона жамғармасини янгилаш ва тўлдириш йўли билан амалга оширилади.

32. Ўқув жараёнида ўқувчиларга бепул фойдаланиш учун берилган дарсликлар ўқув йили якунида тўлиқ ҳажмда мактаб кутубхонасига қайтарилади.

33. Келгуси ўқув йили учун ижтимоий ёрдамга мухтож бўлган оилалардаги ўқувчилар рўйхати ҳар йили 1 сентябрга қадар аниқлаштирилади ва ўзини ўзи бошқариш органларининг илтимосномаси ва тақдим этилган ота-оналар қўмитасининг хулосаси асосида умумтаълим мактабининг педагогик кенгаши томонидан тасдиқланади.

Ижтимоий ёрдамга мухтож бўлган оилалардаги ўқувчилар давлат бюджети маблағлари ҳисобидан харид этилган дарсликларнинг тўлиқ тўпламини бериш йўли билан мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар билан таъминланади.

34. Ўқувчи бошқа умумтаълим мактабига ўтганида, ўқувчини мазкур умумтаълим мактабидан ўтказилиши тўғрисидаги буйруқ чиқарилгандан сўнг, уч кунлик муддатда, унга вақтинчалик фойдаланишга берилган дарсликлар тўлиқ ҳажмда мактаб кутубхона жамғармасига қайтарилиши лозим.

Бунда умумтаълим мактаби маъмурияти томонидан мазкур ўқув йилига ўқувчи давлат бюджети маблағлари ҳисобидан дарсликларнинг тўлиқ тўплами билан таъминланиши лозимлиги тўғрисида унга маълумотнома берилади.

Ўқувчи бошқа умумтаълим мактабига келганида, умумтаълим мактаби маъмуриятига кўрсатиб ўтилган маълумотномани тақдим этади ва мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар билан бепул таъминланади.

35. Бошқа умумтаълим мактабида дарсликлар тўпламларининг етишмовчилиги мавжуд бўлганда, янгидан келган ўқувчи зарур дарсликлар тўплами билан мазкур Низомнинг V бобида белгиланган тартибда таъминланади.

36. Умумтаълим мактаблари ўқитувчилари, тегишли таълим тилидаги синфларда тегишли фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган дарсликлар ва ЎМҚлар билан мактаб кутубхона жамғармасининг захираси ҳисобидан бепул равишда таъминланади.

37. Ўқитувчиларга бепул фойдаланиш учун берилган дарсликлар ва ЎМҚлар ўқув йили якунида тўлиқ ҳажмда мактаб кутубхонасига қайтарилади.

38. Дарсликлар ўқувчиларга ва (ёки) ўқитувчиларга фойдаланишга берилганда кутубхоначи томонидан дарсликларда белгиланган тартибда тегишли қайдлар қўйилади.

39. Ўқувчилар ва ўқитувчиларга бепул равишда берилган ва мактаб кутубхонасига қайтарилган дарсликлар ва ЎМҚларнинг ҳисоб-китобининг юритилиши ва рўйхатга олиниши мазкур Низом асосида амалга оширилади.

IV. Дарсликларни ижарага бериш ва улар бўйича ҳисоб-китобларни амалга ошириш

40. Ижара тизимига кирадиган дарсликлар рўйхати ҳар йили Жамғарма Васийлик кенгаши томонидан тасдиқланади ва 1 августга қадар келгуси ўқув йилига дарсликлар ва ЎМҚларни харид қилишга истиқбол квоталарни шакллантириш учун умумтаълим мактабларига етказилади.

41. Ўқувчиларга Халқ таълими вазирлиги томонидан ижара тизимида фойдаланиш учун тавсия этилган дарсликлар ижарага берилади.

42. Дарсликлар тўплами учун синфлар ва таълим тиллари кесимида ижара тўлови республика бўйича ягона бўлади, унинг миқдори ва тўлаш шакли Жамғарма Васийлик кенгаши томонидан ўрнатилади ва 25 августдан кечиктирмаган ҳолда Халқ таълими вазирлиги томонидан оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади.

43. Дарсликларнинг тўплами учун ижара тўлови миқдори тегишли миқдордаги дарсликлар ва ЎМҚларни келгусида харид қилиш ва етказиб бериш учун зарур бўладиган маблағларнинг истиқбол ҳажми ҳамда қонунчиликда белгиланган тартибда олинадиган ва амалга ошириладиган Жамғарманинг истиқбол даромадлари ва харажатларидан келиб чиққан ҳолда ҳисобланади.

Бунда, дарсликлар тўплamlари учун ижара тўлови миқдорларини аниқлашда истиқбол кўрсаткичлар қўлланганлиги сабабли, тегишли ўқув йилида ижара тўлови миқдорларининг ҳисоблашда камчиликлар мавжуд бўлиши ва бунинг натижасида ижара тушумлари ортиқча ёки кам тушиши мумкин.

Белгиланган ижара тўловлари ҳисобидан йиғилган маблағларнинг ортиқча ёки кам тушганлиги аниқланганда, мазкур ортиқча ёки кам олинган сумма келгуси ўқув йилида тегишли синф ва таълим тили бўйича ижара тўловлари миқдорларини ҳисоблашда камайтириш ёки ошириш йўли билан ҳисобга олинади.

44. Дарсликлар тўплами учун ижара тўловининг тўловчилари сифатида ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийлар бўлади.

45. Ижарага дарсликларнинг берилиши умумтаълим мактаби маъмурияти ва ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийлар орқали мазкур Низомнинг 5-иловасига мувофиқ шартнома тузиш йўли билан амалга оширилади.

Бунда дарсликларни ўқувчиларга ва (ёки) ўқитувчиларга фойдаланишга берилганлиги тўғрисида кутубхоначи томонидан албатта дарсликларда тегишли қайдлар қўйилади.

46. Ижара тўловининг белгиланган миқдори ҳар йилнинг 30 сентябрига қадар тўлиқ ҳажмда тўланади. Зарурат бўлганда, ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар вақтинчалик пул маблағларининг йўқлиги сабабли ижара тўлови муддатини узайтириш тўғрисида умумтаълим мактаби маъмуриятига мурожаат қилиши мумкин.

Умумтаълим мактаби васийлик кенгаши қарори ва маъмурияти буйруғи асосида тўлов муддати узайтирилиши мумкин, бунда мазкур тўловнинг 50 фоизи жорий йилнинг 30 сентябргача, қолган қисми — 30 ноябргача тўланилиши лозим.

47. Дарсликлар тўплами учун ижара тўловлари қуйидагича амалга оширилади:

а) ёхуд, умумтаълим мактабининг махсус ҳисоб рақамига ўтказиш учун умумтаълим мактаби ёки банкнинг кассасига нақд пул маблағлари билан тўлаш йўли билан.

Умумтаълим мактаби кассасига ижара тўловининг тўланганлиги умумтаълим мактабининг муҳри ёки касса аппаратининг изи билан ҳамда умумтаълим мактабининг бухгалтери ва кассир вазифасини бажарувчи масъул шахснинг имзоси билан тасдиқланган кирим-касса ордери ва квитанция билан расмийлаштирилади. Бунда, кирим-касса ордери умумтаълим мактабининг бухгалтериясида қолдирилади, квитанция эса ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахсларга ёхуд ҳомийларга тақдим этилади.

Ижара тўловидан йиғилган нақд пул маблағлари уч банк иш куни мобайнида умумтаълим мактабининг кассири томонидан ўрнатилган тартибда уларни кейинчалик умумтаълим мактабининг махсус ҳисоб рақамига ўтказиш учун тегишли банкка топширилади.

Ижара тўлови нақд пул кўринишида банкка топширилганда, банк томонидан берилган ва тўловни тасдиқлайдиган квитанциянинг нусхаси тегишли умумтаълим мактабининг бухгалтериясига тақдим этилади.

б) ёхуд, ўқувчилар ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахсларнинг иш ҳақи ва бошқа даромадлари ҳисобига ташкилотлар, шунингдек ҳомийларнинг ҳисоб рақамларидан, уларнинг пластик карточкалари ва (ёки) жамғарма (омонат) рақамларидан пул кўчириш йўли билан.

Бунда, ижара тўловининг тўланганлиги банкнинг тегишли белгиси билан тасдиқланган тўлов топшириқномасининг нусхасини ёки терминал чекининг нусхасини умумтаълим мактабининг бухгалтериясига тақдим этиш йўли билан тасдиқланади.

48. Ижара тўловлари тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатларда ўқувчининг фамилияси, исми, отасининг исми, синфи ва таълим тили, тегишли ўқув йили ҳамда умумтаълим мактабининг рақами ва унинг ҳудудий мансублиги албатта кўрсатилади.

49. Дарсликлар учун ижара тўловлари сифатида келиб тушган нақд ва нақдсиз пул маблағларини ва бошқа тушумларни умумтаълим мактабининг эҳтиёжларига, шунингдек бошқа мақсадларга сарфлаш тақиқланади.

50. Ижара тизимида кирадиган дарсликлар ўқувчиларга тегишли синф ва таълим тили бўйича тўлиқ тўпланда қуйидаги тартибда берилиши лозим:

а) ижара асосида дарсликлардан фойдаланадиган ўқувчиларга, тегишли шартнома тузилиб, мазкур Низомнинг 46-бандига мувофиқ ижара тўлови тўлангандан сўнг.

Бунда ижара тўловларини тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатларининг нусхалари умумтаълим мактабининг кутубхоначисига тақдим этила-

ди ва мактаб кутубхона жамғармасидан ўқувчиларга дарсликларнинг тегишли тўпламини беришга асос бўлади.

б) дарсликлардан бепул равишда фойдаланадиган ўқувчиларга тегишли шартнома тузилгандан сўнг.

Дарсликларни тўлиқсиз тўпланда ижарага беришга йўл қўйилмайди.

51. Дарсликлар тўплами учун ижара тўлови тўлангандан кейин ўқувчи бошқа умумтаълим мактабига ўтганида, унга вақтинчалик фойдаланишга берилган дарсликлар тўплами мактаб кутубхона жамғармасига қайтарилиши лозим.

Бунда, тўланган ижара тўлови қайтарилмайди ва бошқа умумтаълим мактабида ўқувчини худди шундай дарсликлар тўплами билан ижара асосида таъминланиши ижара тўлови олинмасдан амалга оширилади. Ижара тўловининг тўланганлиги тўлов ҳужжати нусхаси ва олдинги умумтаълим мактабининг маълумотномаси билан тасдиқланиши лозим.

52. Дарсликлар ёки ЎМҚлардан фойдаланиш усулидан қатъи назар, уларни йўқотиш ёки кейинчалик фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келтириш ҳолатларида ўқувчиларнинг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийлар ёки ўқитувчилар зарарни худди шундай дарслик ва (ёки) ЎМҚлар билан қоплайди, ёхуд бирламчи ҳужжатларда (ҳисоб-фактурада, юк хатида) кўрсатилган унинг қийматини қуйидаги миқдорларда тўлайди:

а) умумтаълим мактаби биринчи синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик ва (ёки) ЎМҚлар учун — бир баравари миқдорида;

б) 2 — 4 синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик ва (ёки) ЎМҚлар учун — икки баравари миқдорида;

в) 5 — 9 синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик ва (ёки) ЎМҚлар учун — тўрт баравари миқдорида.

53. Дарсликларни ижара тизими билан боғлиқ маълумотлар билан ўқувчилар ота-оналарини ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийларни таъминлаш мақсадида, умумтаълим мактаби маъмурияти, мазкур умумтаълим мактабининг кўринарли ва қулай жойларида жорий ўқув йили учун ижара тўлови миқдорлари, дарсликлар тўпламларини фойдаланишга бериш ва ижара тўловини тўлаш тартиби, умумтаълим мактаби ва фойдаланувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини кўрсатган ҳолда, дарсликлар тўпламларидан фойдаланиш шартлари ва муддатлари тўғрисида маълумотларни жойлаштиради.

54. Тегишли ўқув йили учун ортиқча тўланган ижара тўловлари ёки нотўғри ўтказилган маблағлар мавжуд бўлганда, умумтаълим мактаби ёзма равишда Жамғарма ижрочи дирекциясига мурожаат қилади.

Умумтаълим мактабининг мурожаатига асосан Жамғарма ижрочи дирекциясининг ҳудудий вакили жойга чиқиб, мазкур мурожаатнинг асослилигини ўрганади ва маълумотномани тузиб, уни Жамғарма ижрочи дирекциясига тақдим этади.

Ортиқча тўланган ижара тўловлари ҳамда нотўғри ўтказилган маблағлар мавжудлиги тасдиқланганида, маблағларнинг қайтарилиши Жамғарма ижрочи дирекцияси томонидан тижорат банкида очилган Жамғарманинг жам-

фарма рақамидан умумтаълим мактабининг махсус ҳисоб рақамига тегишли маблағларни ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Ўқувчилар ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийлар томонидан ортиқча тўланган ижара тўловларни ҳамда нотўғри ўтказилган маблағларни умумтаълим мактабининг махсус ҳисоб рақамидан кейинчалик қайтарилиши, бевосита умумтаълим мактаби томонидан қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

V. Дарсликлар ва ЎМҚларни қайта тақсимлаш

55. Ўқувчиларнинг дарсликларга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш учун мактаб кутубхона жамғармасида дарсликларнинг етишмовчилиги мавжуд бўлганда, умумтаълим мактабининг маъмурияти, қўшимча дарсликлар тўпламларини ажратиш тўғрисида дарсликларни фойдаланишга бериш шартини, зарур бўлган сонини, синфи ва таълим тилини аниқ кўрсатган ҳолда, туман (шаҳар) халқ таълими бўлимига ёзма равишда мурожаат қилади.

56. Умумтаълим мактабларининг мурожаатига асосан, туман (шаҳар) халқ таълими бўлими умумтаълим мактаблари бўйича синфлар ва таълим тиллари кесимида ўқувчилар контингентини ва уларнинг дарсликлар билан таъминланишини таҳлил қилади.

Таҳлил натижасида туман (шаҳар) халқ таълими бўлими тегишли туман (шаҳар) ҳудуди доирасида умумтаълим мактаблари орасида дарсликлар тўпламларини қайта тақсимлаш тўғрисида тегишли буйруқ чиқаради. Умумтаълим мактаблари томонидан дарсликлар тўпламларининг берилиши ва қабул қилиниши улар орасида расмийлаштирилладиган шартнома асосида амалга оширилади. Шартномада назарда тутилган қонунчилик талаблари билан бир қаторда, дарсликларни фойдаланишга бериш тартиби албатта кўрсатилган ҳолда уларни 20 июнгача (ўқув йили тугагандан сўнг) қайтариш шarti билан дарсликларнинг тўлиқ тўпламларини вақтинчалик фойдаланишга берилиши ҳам кўзда тутилади.

Мазкур ҳолатда умумтаълим мактаби томонидан ижарага бериш шarti билан вақтинчалик фойдаланишга олинган дарсликлар учун ижара тўловлари ўқувчининг ота-оналари ёки уларни ўрнини босувчи шахслар ёхуд ҳомийлар томонидан дарсликларни фойдаланишга берган умумтаълим мактабининг махсус ҳисоб рақамига тўланади.

57. Дарсликлар тўпламлари туман (шаҳар) бўйича етишмовчилиги мавжуд бўлганида, туман (шаҳар) халқ таълими бўлими тегишли ҳудудий халқ таълими органига қўшимча дарсликлар тўпламларини ажратиш тўғрисида зарур бўлган сони, синфи ва таълим тилини аниқ кўрсатган ҳолда ёзма равишда мурожаат қилади.

58. Туман (шаҳар) халқ таълими бўлимларининг мурожаатларига асосан ҳудудий халқ таълими органлари туман (шаҳар)лар, синфлар ва таълим тиллари ҳамда дарсликларни фойдаланишга бериш шартлари кесимида ўқувчилар контингентини ва уларнинг дарсликлар билан таъминланишини таҳлил қилади.

Таҳлил натижасида, ҳудудий халқ таълими органлари ҳар йили туман (шаҳар)лар орасида дарсликлар тўпламларини қайта тақсимлайди.

Икки ва ундан кўпроқ туман (шаҳар)лар орасида дарсликлар тўпламларининг қайта тақсимланиши ҳудудий халқ таълими органининг тегишли буйруғи асосида амалга оширилади ҳамда дарсликларни бир умумтаълим мактабининг балансидан бошқа умумтаълим мактабининг балансига беғараз ўтказилишини ҳисобга олган ҳолда умумтаълим мактаблари орасида тегишли бухгалтерлик ҳужжатлари билан расмийлаштирилади. Мазкур ҳолатда дарсликлар учун ижара тўловлари дарсликларни ўзининг балансига қабул қилган умумтаълим мактабининг махсус рақамига тўланади.

59. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри умумтаълим мактаблари орасида дарсликлар тўпламларининг қайта тақсимланиши Халқ таълими вазирлиги томонидан мазкур Низомнинг 58-бандида белгиланган тартибда амалга оширилади.

VI. Мактаб кутубхона жамғармасининг дарсликлар ва ЎМҚларини қабул қилишни ва ҳисобдан чиқарилишининг ҳисоб-китобини юритиш

60. Умумтаълим мактабларининг кутубхоначилари мактаб кутубхона жамғармасининг дарсликлар ва ЎМҚларини қабул қилишни ва ҳисобдан чиқарилишининг тегишли ҳисоб-китобини, уларнинг шакллантирилиши ва фойдаланилишини, ҳисоби ва сақланилишини, хатловдан ўтказилишини, ҳисоб-китоб ҳужжатларининг мавжудлигини ва ҳаракатини, статистика ҳисоб-китобини юритилишини таъминлайди, шунингдек ўқувчилар ўртасида дарсликларни авайлаб асраш туйғусини ривожлантиришга йўналтирилган тарбиявий ишларни олиб боради.

61. Мактаб кутубхона жамғармасининг дарсликлари ва ЎМҚларнинг ҳисоб-китоби ўз ичига дарсликлар ва ЎМҚларни қабул қилиш, уларни маркировкалаш, қабул қилишда, жойдан жойга ўтказишда ва ҳисобдан чиқаришда рўйхатга олиш ҳамда дарсликлар ва ЎМҚларнинг жамғармада мавжудлигини текширишни олади. Бунда, дарсликлар ва ЎМҚларни қабул қилиниши Халқ таълими вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шаклдаги умумтаълим мактабининг кутубхонасига дарсликлар ва ЎМҚларни қабул қилиш тўғрисидаги далолатнома билан расмийлаштирилади.

62. Полиграфик нуқсонлари ва (ёки) бошқа камчиликлари мавжуд бўлган дарсликлар ва ЎМҚлар кейинчалик уларни тегишли нашриёт ва (ёки) нашриёт-полиграфик ташкилотига қайтариш учун, қабул қилингандан сўнг уч кун мобайнида умумтаълим мактаби томонидан дарсликлар ва ЎМҚларни етказиб берувчи ташкилотларга қайтарилади.

63. Камчиликлари мавжуд бўлган дарсликлар ва ЎМҚларнинг алмаштирилиши ва кейинчалик уларни умумтаълим мактабига етказиб берилиши Халқ таълими вазирлиги билан нашриётлар ва (ёки) нашриёт-полиграфик ташкилотлар орасида тузиладиган шартномага мувофиқ амалга оширилади.

64. Умумтаълим мактабининг кутубхонаси:

ижара тизимига кирадиган дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини;
ижара тизимига кирмайдиган дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини;
мактаб кутубхона жамғармасидаги барча турдаги дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини;

мактаб кутубхона жамғармасига қабул қилинадиган ЎМҚларнинг ўрна-
тилган ҳисоб бирликларда умумий ва индивидуал ҳисоб-китобини юритади.

65. Ҳисоб-китобларнинг тўғри юритилишини ташкил этиш ва мактаб
кутубхона жамғармаси бўйича меъёрлар ва талабларига риоя қилиниши ус-
тидан назоратни амалга ошириш, шунингдек мактаб кутубхона жамғарма-
сининг дарсликлар ва ЎМҚларнинг ҳисоб-китоби қоидалари бажарилиши
учун шароитларни ташкил этиш бўйича жавобгарлик, лавозим йўриқнома-
сига асосан кутубхона мудирига (кутубхоначига) юклатилади.

66. Мактаб кутубхона жамғармасига қабул қилинадиган дарсликлар ва
ЎМҚларнинг барча турдаги нашри маркаланади (штемпелланади), шунинг-
дек асосий дарслик ва ЎМҚларга илова қилинадиган барча турдаги матери-
аллар маркаланади, уларга ҳам ўша белги (реквизит) қўйилади.

67. Дарсликларнинг умумий ҳисоб-китоби ва ЎМҚларнинг умумий ҳисоб-
китоби алоҳида юритилади.

68. Мактаб кутубхона жамғармасига қабул қилинадиган ёки ҳисобдан
чиқариладиган дарсликлар ва ЎМҚларнинг умумий ҳисоб-китоби битта бир-
ламчи ҳужжат (ҳисоб-фактураси, юк хати, далолатнома, реестр) асосида
алоҳида партиялар бўйича амалга оширилади.

69. Қўйидагилар дарсликларни умумий ҳисоб-китоби шакллари бўлади:
мактаб кутубхона жамғармасидаги ижара тизимига кирадиган дарслик-
ларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби (мазкур Низомга 6-илова);
мактаб кутубхона жамғармасидаги ижара тизимига кирмайдиган дар-
сликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби (мазкур Низомга 7-ило-
ва);

мактаб кутубхона жамғармасидаги барча турдаги дарсликларнинг уму-
мий ҳисоб-китобини юритиш китоби (мазкур Низомга 8-илова).

70. Мактаб кутубхона жамғармасига қабул қилинадиган ва ҳисобдан
чиқариладиган ЎМҚларнинг умумий ҳисоб-китоби бадий, билим орттириш,
турли маълумотлар берадиган, методик адабиётлар ҳисоб-китобини юритиш
учун мўлжалланган мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-кито-
бини юритиш китобида юритилади (мазкур Низомга 9-илова).

71. Мактаб кутубхона жамғармаси дарсликларининг ҳисоб-китобини
юритиш китобларини, бадий, билим орттириш, турли маълумотлар беради-
ган, методик адабиётлар ҳисоб-китобини юритиш учун мўлжалланган мак-
таб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китобини юритиш китобини
ва инвентарь китобини қайта тўлдириш тақиқланади ҳамда фақатгина ту-
ман (шаҳар) халқ таълими бўлими мудирининг буйруғи асосида фавқулодда
ҳолатларда рухсат этилади.

72. Ҳар бир ЎМҚлар нусхасининг ёки номининг индивидуал ҳисоб-кито-
би индивидуал инвентарь рақамини бериш йўли билан амалга оширилади.

Индивидуал рақам мактаб кутубхона жамғармасида ЎМҚларнинг бўлган бутун даврида унга бириктирилади.

73. Ўқув ва бошқа адабиётларнинг индивидуал ҳисоб-китоб шакли сифатида инвентарь китоби (мазкур Низомнинг 10-илоvasи) ҳисобланади ва у қатъий ҳисоботнинг асосий ҳужжати сифатида доимо сақланиши зарур.

74. Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликларнинг ҳисобдан чиқарилиши, мазкур Низомнинг 11-илоvasига мувофиқ мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликларнинг ҳисобдан чиқарилиши тўғрисидаги далолатнома билан расмийлаштирилади ва мактаб кутубхона жамғармасидаги:

ижара тизимидаги кирадиган дарсликларни умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби;

ижара тизимидаги кирмайдиган дарсликларни умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби;

мактаб кутубхона жамғармаси барча турдаги дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш китобида акс эттирилади.

75. ЎМҚларнинг мактаб кутубхона жамғармасидан ҳисобдан чиқарилиши мазкур Низомнинг 12-илоvasига мувофиқ мактаб кутубхона жамғармасидан ЎМҚларнинг ҳисобдан чиқариш тўғрисидаги далолатнома билан расмийлаштирилади ва бадиий, билим орттириш, турли маълумотлар берадиган, методик адабиётлар ҳисоб-китобини юритиш учун мўлжалланган мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китоб китобида акс эттирилади.

76. Ҳар бир далолатномада қуйидаги сабаблардан бирига асосан ҳисобдан чиқариладиган дарсликлар ва ЎМҚлар тўғрисида маълумотлар қайд этилади: эскирганлиги (жисмонан эскириш), нуқсонли бўлганлиги, мазмуни эскирганлиги, профилга оид бўлмаганлиги, йўқолганлиги (йўқолган ҳолатини аниқ кўрсатган ҳолда — кутубхона жамғармасидан йўқолганлиги, фойдаланувчилар томонидан йўқотилганлиги, ўғирланганлиги, табиий ёки техноген хусусиятга эга бўлган ҳодисалар натижасида йўқолганлиги, аниқланмаган сабабларга кўра йўқолганлиги (камомад)).

77. Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобдан чиқариш далолатномалари умумтаълим мактабининг директори томонидан тасдиқланади.

78. Очiq фойдаланиладиган жамғармалардан аниқланмаган сабабларга кўра ўқув-методик адабиётларни ҳисобдан чиқариш меъёри фойдаланишга бериладиган дарсликлар ҳажмидан 0,1% кўп бўлмаслиги лозим.

79. Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликларни ҳисобдан чиқариш меъёри мазкур Низомнинг 3-бандига мувофиқ белгиланади.

80. Ҳисобдан чиқарилган дарсликлар ва ЎМҚлар тўғрисида маълумот барча ҳисоб-китоб шаклларида — инвентарь китобида, мактаб кутубхона жамғармасини умумий ҳисоб-китоб қилиш китобларида, каталогларда, картотекаларда акс эттирилади ва бу тўғрисида ҳисобдан чиқариш далолатномасида тегишли қайдлар қилинади.

81. Фойдаланувчилар томонидан йўқотилган ва уларнинг айби билан фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келган дарсликлар ва ЎМҚлар ўрнига қабул

килинган дарсликлар ва ЎМҚлар «Йўқотилган дарсликлар ўрнига фойдаланувчилардан олинган китоблар ва бошқа хужжатлар ҳисоб-китобини юритиш Дафтари»да акс эттирилади. Мазкур Дафтарда килинган қайдлар асосида фойдаланувчилар томонидан йўқотилган дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобдан чиқариш ва тенг қийматли деб эътироф этилган дарсликлар ва ЎМҚларни қабул қилиш тўғрисида (мазкур Низомнинг 13-илоvasи) далолатномалар тузилади ва булар бадий, билим орттириш, турли маълумотлар берадиган, методик адабиётлар ҳисоб-китобини юритиш учун мўлжалланган мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китобини юритиш китобида ва барча турдаги дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш китобида қайд этилади.

Фойдаланувчилар томонидан йўқотилган ва уларнинг айби билан фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келган дарсликлар ва ЎМҚлар ўрнига пул маблағларининг қабул қилиниши мазкур Низомнинг 47 ва 52-бандларида белгиланган тартиб ва миқдорларда амалга оширилади.

82. «Йўқотилган дарсликлар ўрнига фойдаланувчилардан олинган китоблар ва бошқа хужжатлар ҳисоб-китобини юритиш Дафтари»да ҳар бир қайд ўзининг алоҳида тартиб рақамига эга бўлади ҳамда фойдаланувчи ва кутубхоначининг имзолари билан тасдиқланади.

83. Умумтаълим мактабининг кутубхона мудирини (кутубхоначисини) ўқувчилар ўртасида дарсликларни авайлаб асраш тўғрисида ривожлантиришга йўналтирилган тарбиявий ишларни олиб боради.

84. Ҳомийлик ёрдами сифатида умумтаълим мактабларига тақдим этилган ёки бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан умумтаълим мактабларини томонидан харид этилган дарсликлар ва ЎМҚлар, умумтаълим мактабларига қабул қилинган пайтдан уч кундан кечиктирмаган муддатда манбаи кўрсатилган ҳолда мактаб кутубхона жамғармасида алоҳида ҳисобга олинади.

VII. Мактаб кутубхона жамғармасининг дарсликлар ва ЎМҚларини хатловдан ўтказиш, кейинчалик фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келган дарсликлар ва ЎМҚларни танлаб олиш ва утилизация қилиш

85. Халқ таълими вазирлиги ҳар йили 1 июнгача мактаб кутубхона жамғармаларидан ҳисобдан чиқарилиши лозим бўлган дарсликлар ва ЎМҚларнинг рўйхатини (нашр йили, номи ва муаллифи аниқ кўрсатилган ҳолда) аниқлайди ва тегишли буйруқ билан уни тасдиқлайди. Мазкур буйруқ ва ҳисобдан чиқарилиши лозим бўлган дарсликлар ва ЎМҚларнинг рўйхати оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади ва умумтаълим мактабларига етказилади.

86. Кутубхонада дарсликлар ва ЎМҚларни ҳақиқатда мавжудлигини аниқлаш мақсадида кутубхона жамғармасини ҳисоб-китоб хужжатлар билан солиштириш ва жамғарма ҳисобидан чиқариш учун танлаб олиш йўли билан дарсликлар ва ЎМҚларнинг мактаб кутубхона жамғармалари ҳар йили 1 июлгача хатловдан ўтказилади.

87. Умумтаълим мактабининг кутубхонасида хатловлар мактаб кутубхона жамғармасини хатловдан ўтказиш тўғрисида бўйруқни чиқариш ва таркиби кутубхона мудирлари (кутубхоначи), умумтаълим мактабининг маъмурияти, жамоат ташкилотлари, бухгалтерия вакиллари билан иборат бўлган комиссияни тайинлаш йўли билан амалга оширилади.

88. Дарсликлар ва ЎМҚларнинг йўқотилганлиги аниқланганда, мазкур Низомнинг 52-банди билан ўрнатилган тартибда зарарни қоплаш бўйича чоралар кўрилади.

Дарсликлар ва ЎМҚларнинг ортиқчаси ўрнатилган тартибда мактаб кутубхона жамғармасига кирим қилинади.

89. Текшириш тушунтириш хати билан далолатномани ва мавжуд бўлмаган нашрлар рўйхатини (мазкур Низомнинг 14-илоvasи) тузиш билан якунланади.

90. Умумтаълим мактаблари, зарурат бўлганда, ҳисобдан чиқарилиши лозим бўлган дарсликлар ва ЎМҚларнинг 5% гача бўлган миқдорини, ўқитувчилар таркиби ва ўқувчилар томонидан фойдаланиш учун, кутубхоналарнинг ихтиёрида қолдиришлари мумкин. Келгусида фойдаланишга яроқли бўлган ва келгуси ўқув йилига фойдаланиш учун тавсия этилган дарсликлар ва ЎМҚлар рўйхатига мувофиқ келадиган дарсликлар ва ЎМҚлар ҳам мактаб кутубхона жамғармасида қолдирилади.

91. Ҳисобдан чиқариш учун белгиланган дарсликлар ва ЎМҚлар алоҳида хонага жойлаштирилади ва ваколатли шахсларга топширилишига қадар шу ерда сақланади.

92. Дарсликлар ва ЎМҚлар ҳар ўқув йилининг 1 сентябридан кейин, бироқ 10 октябрдан кечиктирмаган ҳолда дарсликлар мактаб кутубхона жамғармасининг ҳисоб-китоб ҳужжатларидан, инвентарь китоблардан, кутубхона каталогларидан рўйхатдан чиқариш йўли билан ҳисобдан чиқарилади, шунингдек умумтаълим мактабининг балансида бўлган уларнинг қиймати ҳам ҳисобдан чиқарилади.

93. Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобдан чиқариш далолатномалари ва уларга илова қилинган рўйхатлар 3 йил давомида сақланади ва шундан кейин белгиланган тартибда йўқ қилинади.

94. Туман (шаҳар) халқ таълими бўлимлари утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚлар ҳажми тўғрисида туман (шаҳар)нинг барча умумтаълим мактаблари бўйича маълумотларни умумлаштиради ва ҳудудий халқ таълими органларига тақдим этади.

95. «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг ҳудудий бўлимлари утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларни Халқ таълими вазирлигининг тизимига кирадиган умумтаълим мактабларидан олиб чиқиш учун ҳудудий халқ таълими органлари билан ҳамда бошқа вазирликлар ва идоралар тизимига кирадиган умумтаълим мактаблари билан утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларни олиб чиқиш тўғрисида шартномалар тузади.

Бунда, утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларнинг олиб чиқиши ҳар бир умумтаълим мактабидан «Ўқув таълим таъминот» давлат

унитар корхонасининг ҳудудий бўлимлари томонидан ҳар йили 10 октябргача амалга оширилади.

96. Утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларни олиб чиқишда мазкур Низомнинг 15-иловасига мувофиқ топшириладиган партиянинг вази кўрсатилган ҳолда мактаб кутубхона жамғармасидан ҳисобдан чиқариладиган ва утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларни қабул қилиш-топшириш далолатномаси тузилади.

97. «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг ҳудудий бўлимлари қоғоз маҳсулотларни қайта ишлаш учун қабул қиладиган ташкилот билан тегишли шартнома тузади ва утилизация қилинадиган дарсликлар ва ЎМҚларни унга топширади.

Бунда, қоғоз маҳсулотларни қайта ишлаш учун қабул қиладиган ташкилотнинг танлови «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг ҳудудий бўлимлари томонидан қонунчиликда ўрнатилган тартибда амалга оширилади.

98. Ҳисобдан чиқарилган дарсликлар ва ЎМҚларни утилизацияга топширишдан олинган маблағлар «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонаси ҳудудий бўлимларининг ҳисоб рақамларига ўтказиб қўйилади ва ўтказилган кундан кейин уч банк куни мобайнида, бироқ умумтаълим мактабидан ҳисобдан чиқарилган дарсликлар ва ЎМҚларни олиб чиққан кундан кейин олти кундан кечиктирмаган ҳолда, Жамғарманинг асосий вазирлик ҳисоб рақамига (муқофот пули суммаси ушлаб қолиниб) кўчирилади.

Кўрсатилган хизматлар учун «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг муқофот пули суммаси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланади.

99. Ҳудудий халқ таълими органи «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг ҳудудий бўлими билан биргаликда утилизация қилинган дарсликлар ва ЎМҚлар бўйича реестр тузади ва ҳар йили 1 ноябргача уни Жамғарма ижрочи дирекциясининг ҳудудий вакилларига топширади.

VIII. Бухгалтерия ҳисоб-китоби ва ҳисобот

100. Дарсликлар ва ЎМҚлар бўйича ижара тўловлари, утилизация, дарсликлар ва ЎМҚлар йўқотганлиги ва фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келганлиги натижасида зарарни қоплашдан тушадиган тушумларнинг бухгалтерия ҳисоб-китоби ва ҳисоботлари умумтаълим мактабининг бухгалтерияси томонидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан ўрнатилган тартибда амалга оширилади.

101. Дарсликлар тўпламларини фойдаланишга берилиши ва ижара тўловлари тушумлари устидан мониторинг юритиш мақсадида умумтаълим мактаблари мазкур Низомнинг 16-иловасига мувофиқ умумтаълим мактабларининг фойдаланишга берилган дарсликлар тўпламлари тўғрисида ҳисоботларни тузади ва ҳар йили июнь ва декабрнинг 5-санасига қадар таҳлил

қилиш ва умумлаштириш учун туман (шаҳар) халқ таълими бўлимларига тақдим этади.

102. Туман (шаҳар)лар халқ таълими бўлимлари бўйича умумлаштирилган ҳисоботлар, шунингдек ҳар бир умумтаълим мактаби бўйича ҳисоботлар июнь ва декабрнинг 10 санасидан кечиктирмасдан ҳудудий халқ таълими органлари ва Жамғарма ижрочи дирекцияси ҳудудий вакилларига тақдим этилади.

103. Жамғарма ижрочи дирекциясининг расмий талаблари асосида банклар ҳудудлар бўйича ҳар бир умумтаълим мактаби кесимида умумтаълим мактабларининг махсус рақамларидан банк кўчирмаларини тақдим этади.

104. Ижара тўловлари тушумлари бўйича ҳар бир ҳудуд ва умумтаълим мактаби кесимида банкдан олинган кўчирмалар асосида ҳудудий халқ таълими органлари ва Жамғарма ижрочи дирекциясининг ҳудудий вакиллари синфлар ва таълим тиллари кесимида ҳар бир умумтаълим мактаби бўйича ижара тўловлари тушумларини таҳлил қилади ва ҳар йили июнь ва декабрнинг 15-санасига қадар умумлаштирилган ҳисоботларни, умумтаълим мактаблари ва ҳудудлар кесимида, Халқ таълими вазирлиги ва Жамғарма ижрочи дирекциясига тақдим этади.

Зарурат бўлганда, Жамғарма ижрочи дирекциясининг ҳудудий вакиллари томонидан бирламчи ҳужжатларни кўриб чиқиш йўли билан умумтаълим мактабларида ижара тизими фаолиятининг ўрганишлари ўтказилади.

105. Ҳисоботлар қоғозда (имзоланган ва тасдиқланган ҳолда) ҳамда электрон шаклда тақдим этилади.

106. Ҳудудий молия органлари томонидан ижара тўловлари маблағларини, дарсликлар ва ЎМҚларни тегишли тартибда сақланиши ва фойдаланилиши, ҳамда умумтаълим мактаблари томонидан дарсликлар ва ижара тўловлари бўйича бирламчи ҳужжатларнинг юритилиши устидан мониторинг амалга ошириш мақсадида мазкур Низомнинг 16-иловасида кўрсатиб ўтилган халқ таълими органлари томонидан умумлаштирилган ҳисобот, уни юқори турувчи халқ таълими органларига тақдим этишдан олдин, тегишли ҳудудий молия органларига келишиш учун тақдим этилади.

IX. Умумтаълим мактаблари кутубхоначиларининг иш натижаларини баҳолаш мезонлари

107. Қўйидагилар умумтаълим мактаблари кутубхоначиларининг иш натижаларини баҳолаш мезонлари бўлади:

а) дарсликлар ва ЎМҚлар мактаб кутубхона жамғармасининг тўғри шакллантирилганлиги, улардан фойдаланилишининг таҳлил қилганлиги;

б) ҳисоб-китоб ҳужжатларининг тўлиқ ва тўғри юритилишини таъминланганлиги ҳамда дарсликлар ва ЎМҚлар жамғармасини сақлаш учун тегишли шароитларни ташкил этганлиги;

в) дарсликлар ва ЎМҚларнинг ҳақиқий мавжудлигини аниқлаш учун белгиланган муддатларда дарсликлар ва ЎМҚлар жамғармасини хатловдан ўтказилганлиги;

г) мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобдан чиқарилишини ташкил этганлиги ва амалга оширганлиги, мактаб кутубхона жамғармаларидан дарсликлар ва ЎМҚларни ҳисобдан чиқариш бўйича ҳисоб-китоб ҳужжатларини тўғри юритилганлиги ва сақланганлиги, ҳисобдан чиқариладиган эскирган дарсликлар ва ЎМҚларни мактаб кутубхона жамғармасидан тўлиқ ҳисобдан чиқарилишини таъминланганлиги;

д) ҳисобдан чиқарилган дарсликларни белгиланган муддатда ва тўғри утилизация қилинганлиги ҳамда зарур ҳужжатларнинг мавжудлиги ва сақланганлиги;

е) ўқувчилар орасида дарсликлар ва ЎМҚларга эҳтиётлик билан қараш туйғусини ривожлантиришга қаратилган олиб бориладиган тарбиявий ишларнинг самарадорлиги;

ж) умумтаълим мактаби кутубхонасининг ишини ташкил этиш борасида дарсликлар ва ЎМҚлар мактаб кутубхона жамғармасини шакллантириш ва ҳисоб-китобини юритиш ҳамда китобларни авайлаб асраш туйғусини ривожлантиришга йўналтирилган тарбиявий ишларни амалга оширишда янги ахборот технологиялардан фойдаланганлиги.

Х. Яқуний қоидалар

108. Умумтаълим мактабида ўқувчиларни ижара асосида дарсликлар билан таъминлаш тизимини ташкил этиш ва унинг самарадорли фаолиятини ташкиллаштириш, шунингдек ўқувчиларни, уларнинг қонуний вакиллари хабардор қилиш, дарсликларни фойдаланишга бериш тўғрисида шартнома тузиш, ижара тўловлари тушумлари бўйича ҳисоб-китоблар ва ҳисобларни юритиш, нақд пул маблағларини ўз муддатларида топшириш, дарсликлар ва ЎМҚларнинг сақланиши ва ҳаракати, ижара тизими учун ҳар йилги буюртмаларнинг шакллантирилиши учун умумтаълим мактабининг маъмурияти жавобгардир.

109. Олдиндан маълум бўлган нотўғри ёки қалбаки ҳужжатлар асосида дарсликлар тўпламини бепул равишда фойдаланишга бериш ҳолатлари аниқланганда, мазкур ҳужжатларни тақдим этган шахс қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилади ва тўланмаган ижара тўлови суммалари ўрнатилган тартибда ундирилади.

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида низомга
1-ИЛОВА

13-модда

20___/20___ ўқув йилида _____ таълим тилидаги _____ -синфлар учун фойдаланишга тавсия этилган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар РЎЙХАТИ

Т/р	Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар номи	Муаллифларнинг Ф.И.О.	Мақбул нашрлар йиллари	Таъминлаш тартиби (ижара асосида, кутубхона жамғармаси, эркин савдо)

— 118 —

1-2 (397-398) -сон

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида низомга
2-ИЛОВА

Ўқувчиларни дарсликлар ва ўМҚ билан таъминлаш усулини танлаш тўғрисида ота-оналар ёки уларни ўрнини босувчи шахслар орасида ўтказиладиган сўров АНКЕТАСИ

_____ вилояти (ҚҚР. Тошкент ш.), _____ тумани (шаҳри),
_____ умумтаълим мактаби, _____ синфи
_____ таълим тили.
Дарсликлар қуйидаги тўпламда: _____

шу жумладан ўрганиладиган чет тили _____

Т/р	Ўқувчининг Ф.И.О.	Ота-онаси ёки уларни ўрнини босувчи шахслар Ф.И.О.	Таъминлашнинг қандай усулини танлайсиз			Ота-онаси ёки уларни ўрнини босувчи шахсларнинг имзоси
			ижара	ўз маблағлари ҳисобидан		
				нухаси ўзимда мавжуд	эркин савдодан сотиб оламан	

Изоҳ:

ижтимоий ёрдамга муҳтож бўлган оилалардаги ўқувчилар мактаб кутубхона жамғармаси ҳисобидан бепул равишда дарсликлар билан таъминланади.

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
3-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

(муассаса раҳбарининг Ф.И.О. ва лавозими)

20__ йил «_____» _____

**20__ /20__ ўқув йилига умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун
дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни харид қилишнинг
ИСТИҚБОЛ КВОТАЛАРИ**

Т/р	Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг номи	Ўқувчилар сони	Синфи	Таълим тили	Ижара тизимига киритилган йили	Муаллифи	Нашрнинг ҳолати	Бюджет ва ижара маблағлари ҳисобидан нашр этиш адади, жами* (10 уст.+ 14 уст.)	шу жумладан				Чакана савдо тармоғи орқали дарсликлар билан таъминлаш учун нашр этиш адади	Нашр этиш учун асос	
									шундан						
									бюджет маблағлари ҳисобидан (11 уст. + 12 уст. + 13 уст.)	ижара тизимини дарсликлар ва ЎМҚлар билан бирламчи таъминлаш учун	«Меҳрибонлик» уйлари, ихтисослаштирилган мактаблар ва мактаб-интернатларининг тарбияланувчилари бўлган ўқувчилар учун	дарсликлар билан бепул равишда таъминланадиган ўқувчилар учун			ижара тўловлари маблағлари ҳисобидан
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Изоҳ:

мазкур шакл Халқ таълими вазирлиги томонидан тўлдирилади.

Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг нашр этиш адади мактаб кутубхона жамғармасининг захирасини ҳисобга олган ҳолда кўрсатилади ва мазкур захира миқдори:

_____ таълим тилидаги _____синфлар ўқувчилари учун _____ фоизга;

...;

махсус умумтаълим мактаблари ва мактаб-интернатлар, «Меҳрибонлик» уйлари ўқувчилари учун _____ фоизга тенг бўлади.

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
4-ИЛОВА

_____ вилояти (ҚҚР, Тошкент ш.) умумтаълим мактаблари
бўйича дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг
ТАҚСИМОТИ

Т/р	Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар номи	Синф	Таълим тили	Таъминлаш усули**	Дарсликлар ва ўқуқлар сони, жами,	Шу жумладан ҳудудлар бўйича *		
						...	...	...
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
..	Синф бўйича жами							
..	...							
..	Синф бўйича жами							
..	Таълим тили бўйича жами							
...	..							
..	..							
..	Синф бўйича жами							
..	Таълим тили бўйича жами							
..	Ҳаммаси							

Изоҳ:

* Мазкур устунларда:

республика бўйича тўлдирилганда вилоятлар (ҚҚР, Тошкент ш.) номи;

вилоятлар (ҚҚР, Тошкент ш.) бўйича тўлдирилганда туман (шаҳар) номи;

туманлар (шаҳарлар) бўйича тўлдирилганда умумтаълим мактабларининг рақами кўрсатилади.

** Таъминлаш усули кўрсатилади: ижара, бепул ёки мактаб кутубхона жамғармасидан.

Халқ таълими органи (умумтаълим мактаби) раҳбари _____
(имзо) (Ф.И.О.)

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
5-ИЛОВА

Дарсликларни ижарага бериш тўғрисида НАМУНАВИЙ ШАРТНОМА

_____ ш. 20__ й. «____» _____.

(умумтаълим мактаби рақами ва жойлашган худуди номи)

бундан кейинги ўринларда «Ижарага берувчи» деб номланувчи, низом асо-
сида иш юритувчи _____ шахсида бир

(лавозими, Ф.И.О.)

томонидан, ҳамда қўйида имзо чекувчи, таълим _____ тилида олиб бо-
риладиган _____-синф ўқувчининг ота-онаси ёки унинг ўрнини босувчи шахс
ёхуд хомийси, бундан кейинги ўринларда «Ижарага олувчи» бошқа томон-
дан, мазкур шартномани қўйидаги ҳақида тузишди:

1. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

1.1. Ижарага берувчи, 20__/20__ ўқув йили даврида вақтинчалик фой-
даланиш учун, мазкур Шартноманинг 1.2-бандида кўрсатиб ўтилган дарс-
ликлар тўпламини Ижарага олувчига беради, Ижарага олувчи эса мазкур
Шартноманинг 2.1 ва 2.2-бандларида кўрсатилган миқдорда ва муддатларда
ижара тўловини тўлаш ва 20__ йилнинг 20 июнига қадар дарсликлар тўплам-
ларини кейинчалик фойдаланишга яроқли ҳолатда қайтариш мажбуриятини
олади.

1.2. Мазкур Шартноманинг предмети бўлган дарсликлар тўплами ке-
йинчалик фойдаланишга яроқли ҳолатда, қўйидаги номларда ва миқдорда
Ижарага олувчига берилади: _____

_____
_____
_____

2. ИЖАРА ТЎЛОВИНИНГ ТЎЛАШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

2.1. Мазкур Шартноманинг 1.2-бандида кўрсатиб ўтилган дарсликлар
тўпламидан фойдаланганлик учун Ижарага олувчи Ўзбекистон Республика-
си Молия вазирлиги ҳузуридаги Республика мақсадли китоб жамғармаси
Васийлик кенгаши томонидан 20__/20__ ўқув йилига чет тили дарс-
лиги билан бирга жами _____ сўм ёки чет тили дарслигисиз жами

_____ сўм миқдорида ўрнатилган ижара тўловини Ижарага берувчига тўлайди.

2.2. Ижара тўлови нақд пул маблағлари тўлиқ ҳажмда, жорий ўқув йилининг 30 сентябридан кечиктирмаган ҳолда, Ижарага берувчининг ёки тегишли банкнинг кассасига нақд пул маблағларини тўлаш йўли билан ёки Ижарага берувчининг махсус ҳисоб рақамига пул кўчириш йўли билан тўланади.

Ижарага олувчида пул маблағлари бўлмаган тақдирда, Ижарага берувчининг васийлик кенгаши ва маъмуриятининг қарорига асосан, ижара тўлови муддати узайтирилиши мумкин. Бунда, мазкур тўловнинг 50 фоизи жорий йилнинг 30 сентябригача, қолган қисми эса 30 ноябригача тўланилиши лозим.

3. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

3.1. Ижарага берувчи қўйидаги ҳуқуқларга эга:

3.1.1. Мазкур Низомнинг 2.1 ва 2.2-бандларида назарда тутилган тартибда ва миқдорда белгиланган муддатда Ижарага олувчидан ижара тўловининг тўланилишини талаб қилиши;

3.1.2. Ижарага олувчининг айби билан дарслик йўқотилганда ёки фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келтирилганда, зарарни худди шундай дарслик билан қоплашни ёки унинг қийматини мазкур Шартноманинг 4.2.4-бандида кўрсатилган тартибда тўлашни талаб этиши;

3.1.3. Ижара тўлови муддатини узайтириш.

3.2. Ижарага олувчи қўйидаги ҳуқуқларга эга:

3.2.1. Ижара тўловини тўлаганидан сўнг, Ижарага берувчининг мактаб кутубхона жамғармасидан кейинчалик фойдаланишга яроқли ҳолатда бўлган тегишли синф ва таълим тили бўйича тўлиқ дарсликлар тўпламини Ижарага берувчидан талаб қилиш;

3.2.2. Ижара тўлови муддатининг узайтириш тўғрисида Ижарага берувчига мурожаат қилиш;

3.2.3. Мазкур Шартноманинг 2.1-бандида кўрсатиб ўтилган ижара тўлови миқдорини:

ёки, Ижарага берувчининг махсус ҳисоб рақамига ўтказиш учун Ижарага берувчи ёки банкнинг кассасига нақд пул маблағлари билан тўлаш йўли билан;

ёки, Ижарага олувчининг иш ҳақи ва бошқа даромадлари ҳисобига ташкилотлар, шунингдек ҳомийларнинг ҳисоб рақамларидан, уларнинг пластик карточкалари ва (ёки) жамғарма (омонат) рақамларидан пул кўчириш йўли билан.

4. ТОМОНЛАРНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

4.1. Ижарага берувчи қўйидагиларга мажбур:

4.1.1. 20__/20__ ўқув йилида, мазкур Шартноманинг 1.2-бандида кўрса-

тиб ўтилган дарсликларни бир тўпладан вақтинчалик фойдаланиш учун Ижарага олувчига мазкур Шартнома билан белгиланган муддатда ижара тўлови тўлангандан сўнг бериш;

4.1.2. Ижарага олувчини ижара тўлови миқдорлари, дарсликлар тўпламларини ижарага бериш ва ижара тўловини тўлаш тартиби, шунингдек дарсликлар тўпламларидан фойдаланиш шартлари ва муддатлари тўғрисида маълумотлар билан таъминлаш.

4.2. Ижарага олувчи қўйидагиларга мажбур:

4.2.1. Мазкур Шартноманинг 2.1 ва 2.2-бандларида кўрсатиб ўтилган миқдорда ва муддатларда ижара тўловини тўлаш;

4.2.2. Олинган дарсликлар тўпламини сақланилишини таъминлаш;

4.2.3. Дарсликлар тўпламини ўқув йили якунида кейинчалик фойдаланишга яроқли ҳолатда Ижарага берувчига қайтариш;

4.2.4. Дарсликни йўқотиш ёки кейинчалик фойдаланишга яроқсиз ҳолатга келтириш ҳолатларида, зарарни худди шундай дарслик билан қоплаш, ёхуд бирламчи ҳужжатларда (ҳисоб-фактурада, юк хатида) кўрсатилган унинг қийматини қўйидаги миқдорларда тўлаш:

а) биринчи синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик учун — бир баравари миқдорида;

б) 2 — 4 синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик учун — икки баравари миқдорида;

в) 5 — 9 синф ўқувчиларининг ҳар бир дарслик учун — тўрт баравари миқдорида.

5. ТОМОНЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

5.1. Мазкур Шартнома бўйича олинган мажбуриятларни бажармаганлиги учун Томонлар шартнома шартлари ва қонунчиликка асосан моддий жавобгарликка тортилади.

5.2. Томонлар бартараф этиб бўлмайдиган вазиятлар (форс-мажор) оқибатида ушбу Шартнома бўйича мажбуриятларни қисман ёки тўлиқ бажармаганлик учун жавобгарликдан озод этилади.

6. НИЗОЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ТАРТИБИ

6.1. Мазкур Шартномани бажариш жараёнида вужудга келган низолар имконият даражасида томонлар орасида музокаралар олиб бориш йўли билан ечилади.

6.2. Келишувга эришилмаган тақдирда, низолар қонунчиликда белгиланган тартибда суд томонидан кўриб чиқилади.

7. БОШҚА ҚОИДАЛАР

7. Мазкур Шартнома билан тартибга солинмаган ўзаро муносабатлар қонунчиликка асосан ҳал қилинади.

8. ТОМОНЛАРНИНГ МАНЗИЛЛАРИ

Ижарага берувчининг рақами: _____
Манзили: _____
телефон /факс: _____
Махсус ҳисоб рақами _____
МФО: _____
СТИР: _____
ХХТУТ: _____

Ижарага олувчининг Ф.И.О. _____
Яшаш жойи _____
Паспорт маълумотлари _____
Ўқувчининг Ф.И.О. _____

Томонларнинг имзолари

Ижарага берувчи _____
(умумтаълим мактаби директори Ф.И.О., имзоси)

Ижарага олувчи _____
(Ф.И.О., имзоси)

М.Ў.

20__ й. __. _____

20__ й. __. _____

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
6-ИЛОВА

**Мактаб кутубхона жамғармасидаги ижара тизимига кирадиган
дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш
КИТОБИ**

Муаллиф _____

Номи _____

Синф _____

Нашр этиш йили _____

Нархи _____

ҳисобга олинган сана	Қабул қилинган				Ҳисобдан чиқарилган			Жамғармадаги қолдиқ				
	қардан йўналтирилган, бирламчи ҳужжатнинг санаси ва рақами	нусхалар сони	умумий қиймати		рўйхат рақами	далолатнома санаси ва рақами	нусхалар сони	умумий қиймати		нусхалар сони	умумий қиймати	
			сўм	тийин				сўм	тийин		сўм	тийин
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
7-ИЛОВА

**Мактаб кутубхона жамғармасидаги ижара тизимига
кирмайдиган дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш
КИТОБИ**

Муаллиф _____
 Номи _____
 Синф _____
 Нашр этиш йили _____
 Нархи _____

Қабул қилинган					Ҳисобдан чиқарилган			Жамғармадаги қолдиқ				
ҳисобга олинган сана	қаердан йўналтирилган, бирламчи ҳужжатнинг санаси ва рақами	нусхалар сони	умумий қиймати		рўйхаг рақами	далолатнома санаси ва рақами	нусхалар сони	умумий қиймати		нусхалар сони	умумий қиймати	
			сўм	тийин				сўм	тийин		сўм	тийин
1	2	3	4		5	6	7	8		9	10	

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида низомга
8-ИЛОВА

**Мактаб кутубхона жамғармасидаги барча турдаги дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш
КИТОБИ**

1-қисм. Мактаб кутубхона жамғармасига дарсликларни қабул қилиниши

Т/р	Қайд қилиш санаси	Қаердан дарсликлар қабул қилинган	Бирламчи ҳужжатларнинг санаси ва рақами	Умумий сони		Умумий қиймати	Изоҳ
				ижара дарсликлар	кутубхона жамғармаси		
1	2	3	4	5	6	7	8

2-қисм. Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликларни ҳисобдан чиқарилиши

Т/р	Қайд қилиш санаси	Далолатнома-нинг тартиб рақами	Дарсликларнинг ҳисобдан чиқарилиши		Умумий қиймати	Ҳисобдан чиқарилишининг сабаби			Изоҳ
			умумий сони			эскирган	йўқотилган	ва ҳ.к.	
			ижара дарсликлари	кутубхона жамғармаси					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3-қисм. Мактаб кутубхона жамғармасидаги дарсликлар ҳаракатининг жамланмаси

Мактаб кутубхонаси дарсликлари ҳаракатининг жамланмаси	Умумий сони		Умумий қиймати
	ижара дарсликлари	кутубхона жамғармаси	
1	2	3	4
20__ йилга мавжуд			
20__ йилда қабул қилинган			
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган			
20__ йилга мавжуд			
20__ йилда қабул қилинган			
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган			
20__ йилга мавжуд			
20__ йилда қабул қилинган			
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган			
20__ йилга мавжуд			

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида низомга 9-ИЛОВА

Мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китобини юритиш КИТОБИ

1-қисм. Китоблар, вақтинчалик аҳамиятли брошюралар, журналларни қабул қилиш

Қайд этиш санаси	Қайднинг тартиб рақами	Китоблар қаердан қабул қилинди	Бирламчи ҳужжатнинг рақами ва санаси	Инвентарь китобига қайд этилиши лозим бўлган китоблар қабул қилинди													Таълим тиллари бўйича			Изоҳ
				умумий сони	суммаси			мазмун буйича							17	18	19			
					сўм	тийин	табiiй билимлар, математика	гоявий хусуиятга эга бўлган адабиёт	иқтисодиёт	медицина	тарих ва ҳуқуқ	бадий адабиёт	санъат	фалсафа				универсал хусуиятга эга бўлган адабиёт		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	

2-қисм. Китоблар, вақтинчалик аҳамиятли брошюралар, журналларни ҳисобдан чиқарилиши

Қайд этиш санаси	Қайнинг тартиб рақами	Инвентарь китобига қайд этилиши лозим бўлган китоблар ҳисобдан чиқарилди												Таълим тиллари бўйича			Ҳисобдан чиқариш сабаби			Изоҳ
		умумий сони		умумий сони																
		сўм	тийин	табiiй билимлар, математика	ғоявий хусусиятга эга бўлган адабиёт	иқтисодиёт	медицина	тарих ва ҳуқуқ	бадiiий адабиёт	санъат	фалсафа	универсал хусусиятга эга бўлган адабиёт								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

3-қисм. Мактаб кутубхона жамғармаси ҳаракати

Жамғарма ҳаракати	Умумий сони	Умумий қиймати		Мазмуни бўйича									Таълим тиллари бўйича			Изоҳ
		сўм	тийин	табиий билимлар, математика	ғоявий хусусиятга эга бўлган адабиёт	иқтисодиёт	медицина	тарих ва ҳуқуқ	бадиий адабиёт	санъат	фалсафа	универсал хусусиятга эга бўлган адабиёт				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
20__ йилга мавжуд																
20__ йилда қабул қилинган																
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган																
20__ йилга мавжуд																
20__ йилда қабул қилинган																
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган																
20__ йилга мавжуд																
20__ йилда қабул қилинган																
20__ йилда ҳисобдан чиқарилган																
20__ йилга мавжуд																

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
11-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Умумтаълим мактаби директори

(имзо, Ф.И.О.)

20__ й. «__» _____

**Мактаб кутубхона жамғармасидан дарсликларнинг
ҳисобдан чиқарилиши тўғрисида
_____ -сон ДАЛОЛАТНОМА**

Мазкур далолатнома 20__ й. «__» _____ да тузилган.

(далолатномани тузишда иштирок этган шахсларнинг Ф.И.О.)

умумтаълим мактаби кутубхона жамғармасидан дарсликларнинг
ҳисобдан чиқарилиши тўғрисида «_____»
_____ нусха миқдорда

(дарсликлар номи кўрсатилсин)

жами _____ сўмга.
_____ сабабли

(ҳисобдан чиқариш сабаби кўрсатилсин)

Ҳисобдан чиқарилган рўйхати _____

(дарсликлар номи кўрсатилсин)

«_____» _____ варақда илова қилинади.

_____ -сонли далолатнома бўйича рўйхат

Т/р	Муаллиф, номи	Нашр этиш йили	Нусхалар сони	Нархи, сўм, тийин	Қиймати

Комиссия аъзолари:

_____ (умумтаълим мактаби директори)

_____ (умумтаълим мактаби кутубхона мудир)

_____ (умумтаълим мактаби бухгалтер)

_____ (умумтаълим мактаби хўжалик мудир)

_____ (умумтаълим мактаби ходимлари)

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
12-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Умумтаълим мактаби директори

(имзо, Ф.И.О.)

20__ й. «__» _____

**Мактаб кутубхона жамғармасидан ўқув-методик
қўлланмаларнинг ҳисобдан чиқарилиши тўғрисида
_____ -сонли ДАЛОЛАТНОМА**

Мазкур далолатнома 20__ й. «__» _____ да тузилган.

(далолатномани тузишда иштирок этган шахсларнинг Ф.И.О.)

мактаб кутубхона жамғармасидан ўқув-методик қўлланмаларнинг
ҳисобдан чиқарилиши тўғрисида «_____»
_____ нусха миқдорда

(ўқув-методик қўлланмалар номи кўрсатилсин)

жами _____ сўмга.
_____ сабабли

(ҳисобдан чиқариш сабаби кўрсатилсин)

Ҳисобдан чиқарилган рўйхати _____
(ўқув-методик қўлланмалар номи кўрсатилсин)

«_____» _____ варақда илова қилинади.

_____ -сонли далолатнома бўйича рўйхат

Т/р	Инвентарь рақами	Муаллифи, номи	Нашр этиш йили	Нусхалар сони	Нархи, сўм, тийин	Қиймати

Комиссия аъзолари:

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
13-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Умумтаълим мактаби директори

(имзо, Ф.И.О.)

20__ й. «__» _____

**Фойдаланувчилар томонидан йўқотилган дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмаларни ҳисобдан чиқариш ва тенг
қийматли деб эътироф этилган дарсликлар ва ўқув-
методик қўлланмаларни қабул қилиш тўғрисида
_____ -сонли ДАЛОЛАТНОМА**

20__ й. «__» _____

Мазкур далолатнома _____
(далолатномани тузишда иштирок этган шахсларнинг Ф.И.О.)

_____ дан _____ нусха жами _____
(кутубхона номи)

сўмлик _____ дарсликлар, ўқув-методик қўлланмаларни
ҳисобдан чиқариш тўғрисида тузилган.
Фойдаланувчилар томонидан йўқотилганлиги ва уларни ўрнига _____
нусха дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг жами _____
_____ сўмга қабул қилиниши.

Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар рўйхати _____ варақда
илова қилинади

_____ -сонли далолатномага нашрлар рўйхати

Фойдаланувчилар томонидан йўқотилган				Алмаштирилган				Фойдаланувчи- нинг Ф.И.О.
инв. рақами	муаллифи, сарлавҳаси, нашр этиш йили	нархи		инв. рақами	муаллифи, сарлавҳаси, нашр этиш йили	нархи		
		сўм	тийин			сўм	тийин	

Комиссия аъзолари:

_____ (умумтаълим мактаби директори)

_____ (умумтаълим мактаби кутубхона мудир)

_____ (умумтаълим мактаби бухгалтер)

_____ (умумтаълим мактаби хўжалик мудир)

_____ (умумтаълим мактаби ходимлари)

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
14-ИЛОВА

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

Умумтаълим мактаби директори

_____ (имзо, Ф.И.О.)

20__ й. «__» _____

**Мактаб кутубхона жамғармасини
хатловдан ўтказиш тўғрисида
_____ -сонли ДАЛОЛАТНОМА**

20__ й. «__» _____.

Биз, қуйида имзо чекувчилар, _____
хатловни ўтказиш бўйича комиссия раиси _____

_____ (фамилияси, исми, шарифи ва лавозими)

ва комиссия аъзолари _____

_____ (фамилияси, исми, шарифи ва лавозими)

мазкур далолатномани туздик шу ҳақдаки, 20__ йилнинг «_____» дан
«_____» гача биз томонимиздан _____

(кутубхона номи)

мактаб кутубхона жамғармаси _____

(хатловни ўтказиш усули кўрсатилсин)

йўли билан хатловдан ўтказилди.

Қуйидаги ҳужжатлар текширилди _____:

а) бундан олдин тузилган _____-даги жамғармани хатловдан ўтказиш тўғрисидаги далолатнома;

б) бадий, турли маълумотлар берадиган, илмий-оммабоп, ўқув-методик адабиётлар ҳисоб-китобини юритиш учун мўлжалланган мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китоб китоби _____;

в) ижара тизимига кирадиган дарсликларни умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби _____;

г) мактаб кутубхона жамғармасидаги барча турдаги дарсликларнинг умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби _____;

д) дарсликлар мактаб кутубхона жамғармасининг умумий ҳисоб-китобини юритиш китоби _____;

е) инвентарь китоби _____;

ж) олдин ўтказилган ва ҳозирги ўтказиладиган текширувлар орасидаги даврда дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни ҳисобдан чиқариш далолатномалари _____;

з) дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни фойдаланувчиларга берилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар _____;

Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни ҳисоб-китоб шакллари билан солиштирилганда қуйидагилар аниқланди _____:

1. Ҳисоб-китоб ҳужжатлари бўйича _____ нусха дарсликлар ва _____ ўқув-методик қўлланмалар бўлиши лозим.

2. Ҳақиқатда _____ нусха дарсликлар ва _____ ўқув-методик қўлланмалар мавжуд.

3. Жами умумий суммаси _____ сўм _____ тийин

(суммаси ёзув билан)

бўлган _____ нусха дарсликлар ва _____ ўқув-методик қўлланмалар етишмайди.

Етишмайдиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар рўйхати далолатномага илова қилинади _____.

4. Фойдаланувчиларга 20____ йилгача берилгандан _____ нусха ва 20____ йилгача _____ нусха қайтарилмаган _____.

5. Индивидуал ҳисоб-китобни юритиш шаклларда ҳисобга олинмаган _____ нусха аниқланди.

6. Текширув бўйича комиссиянинг хулосаси (ҳисоб-китоби юритилиши, ҳисоб-китоб ҳужжатларининг ҳолати, етишмайдиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар, ушлаб қолинган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар тўғрисида ва ҳ. к.) _____.

7. Комиссиянинг таклифлари: _____

_____

_____

Имзолар:

Комиссия раиси

_____ (Умумтаълим мактаби директори)

Комиссия аъзолари

_____ (умумтаълим мактаби кутубхонаси мудир)

_____ (умумтаълим мактаби бухгалтер)

_____ (умумтаълим мактаби хўжалик мудир)

_____ (умумтаълим мактаби ходимлари)

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тартиби тўғрисида низомга
15-ИЛОВА

Мактаб кутубхона жамғармасидан ҳисобдан чиқариладиган ва утилизация қилинадиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни қабул қилиш-топшириш тўғрисида _____-сонли ДАЛОЛАТНОМА

Мазкур далолатнома 20__ й. «__» _____да тузилган.

_____ (далолатномани тузишда иштирок этган шахсларнинг Ф.И.О.)

_____ дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни _____ мактаб кутубхона жамғармасидан ҳисобдан чиқариш

«_____» _____

жами _____ нусха миқдорда

жами _____ сўмга.

вазни _____

(кг.)

ва уларни «Ўқув таълим таъминот» давлат унитар корхонасининг худудий бўлимига топшириш тўғрисида.

Ҳисобдан чиқарилган ва топширилган рўйхати

_____ (дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар рўйхати)

_____ варақда илова қилинади.

_____ -сонли Далолатнома бўйича рўйхат

Т/р	Муаллифи, номи	Нашр этиш йили	Нусхалар сони	Нархи (сўм, тийин)	Қиймати

Комиссия аъзолари:

_____

(умумтаълим мактаби директори)

_____

(умумтаълим мактаби кутубхона мудир)

_____

(умумтаълим мактаби бухгалтер)

_____

(умумтаълим мактаби хўжалик мудир)

_____

(умумтаълим мактаби ходимлари)

Қабул қилди: «Ўқув таълим таъминот»
давлат унитар корхонаси ҳудудий
бўлимнинг вакили

_____

(имзо, Ф.И.О., лавозими)

20__ й. «____» _____

Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва
ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш
тартиби тўғрисида низомга
16-ИЛОВА

**20___/20___ ўқув йилида фойдаланишга берилган умумтаълим
мактабларининг дарсликлар тўпламлари тўғрисида
Ҳ И С О Б О Т**

Умумтаълим мактаби рақами (халқ таълими органи номи): _____
 Манзили (тўлиқ кўрсатилади): _____ туман (шаҳар) _____ вилоят (ҚҚР, Тошкент ш.)
 Ҳисобот даври: 1 декабрь, 1 июль (кераклисининг таги чизилсин).
 Телефон: _____
 Банк реквизитлари: Банк номи: _____ Ҳисоб рақами: _____
 МФО: _____ СТИР: _____

Т/р	Синф	Таълим тили	Ўқувчилар сони (нафар)	шундан		Мажмуа бўлган дарсликлар тўпламлари сони, жами (7 + 8)	шундан		Фойдаланувчиларга берилган дарсликлар тўпламлари сони, жами (11 + 10)	шундан		Ижара тўловининг ўрнатилган миқдори (сўм)	Тўланиши лозим бўлган ижара тўловлари, жами (10 x 12) (сўм)	Ҳақиқатда келиб тушган маблағлар, жами (7 + 9 + 11 + 15) (сўм)	Ижара тўловлари тушумлари (сўм)	шундан
				дарсликлардан бепул равишда фойдаланган ўқувчилар	ижара асосида фойдаланиш учун		бепул равишда фойдаланиш учун	ижара асосида фойдаланиш учун		дарсликларнинг йўқотганлик ва фойдаланиш яроқсиз ҳолатга келтирилганлик учун фойдаланувчилар томонидан тўлган маблағлар ва бошқ.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	2															
2	3															
3	4															
4	5															

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
5	5*														
...	...														
...	...														
...	Жами синф бўйича														
...	...														
...	...														
...	Жами мактаб бўйича														

Изоҳ:

* Чет тили дарслиги мавжуд бўлган дарсликлар тўплами.

Ўқувчилар сони (4-устун) ва дарсликлар тўпламлари сони (6, 7 ва 8-устунлар) қуйидаги ҳисоботлар учун:

1 декабрь ҳолатига — ўқув йили бошига мавжуд бўлган маълумотлар асосида;

1 июнь ҳолатига — ўқув йили охирида мавжуд бўлган маълумотлар асосида тўлдирилади.

Умумтаълим мактаби
(халқ таълими органи) раҳбари
М.Ў.

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)

Бухгалтер

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)

Кутубхоначи

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)